

Nychiodes waltheri F. WAGNER, 1909 (Lepidoptera: Geometridae)

în fauna României.

L. RAKOSY, L. SZEKELY

Abstract: *Nychiodes waltheri* WAGNER is recorded for the first time from Romania. The main diagnostic characters, namely the male genitalia, as well as data on biology and distribution are given.

La solicitarea colegului I. FAZEKAS (Komló/Ungaria) de a-i furniza date despre prezența în România a speciilor din genul *Nychiodes*, am pregătit un preparat genital după un exemplar ♂ de *Nychiodes "dalmatina"* WAGNER aflat în colecția L. RÁKOSY. Spre surprinderea noastră preparatul nu corespundea nici cu *N. dalmatina* WAGNER și nici cu *N. obscuraria* VILLERS, fiind ulterior atribuit de I. FAZEKAS lui *N. waltheri* WAGNER.

Material: 12 ♂♂ colectați de L. SZEKELY la Canaraua Fetii (Dobrogea, România) între 30.V- 8.VIII. 1990-1992, dintre care 6 exemplare se află în col. SZEKELY și 6 în colecțiile: Z. IZSAK (Miercurea Ciuc), A. Popescu-Gorj (București), L. RÁKOSY (Cluj), A. SZABÓ (Satu Mare) și A. VOJNITS (Budapesta).

Descriere: Adultul seamănă mult cu *N. dalmatina* cu care de altfel a și fost confundat în România.

Armătura genitală ♂ (Fig. 1) se deosebește net de *N. obscuraria* și *N. dalmatina* prin valva mai lată, rotunjită spre marginea externă și prevăzută cu un proces ventral și alte două sclerite digitiforme. La *N. obscuraria* și *N. dalmatina* marginea externă a valvei nu este rotunjită, prezentând o proeminență triunghiulară la *N. dalmatina* și trei dinți bine conturați la *N. obscuraria*. Aedeagus este mai gros la *N. waltheri* decât la celelalte două specii.

Răspândirea geografică: După datele lui I. FAZEKAS (in litt.), *N. waltheri* este o specie cunoscută din Serbia (in col. Zoologisches Museum Berlin), Macedonia, Bulgaria, Grecia, Turcia, Cipru (in col. Zoologische Staatssammlung München, det. FAZEKAS). După aceeași sursă

semnalările din Orientul Apropiat necesită noi revizuiți.

Semnalările lui *N. dalmatina* din Elveția și Ungaria (A. VOJNITS, 1980) sunt infirmate de investigațiile lui FAZEKAS (in litt.), materialul provenind în realitate din Dalmația.

În România genul *Nychiodes* era cunoscut printr-un exemplar ♂ determinat *N. obscuraria dalmatina* F. WAGNER, colectat de OSTROGOVICH

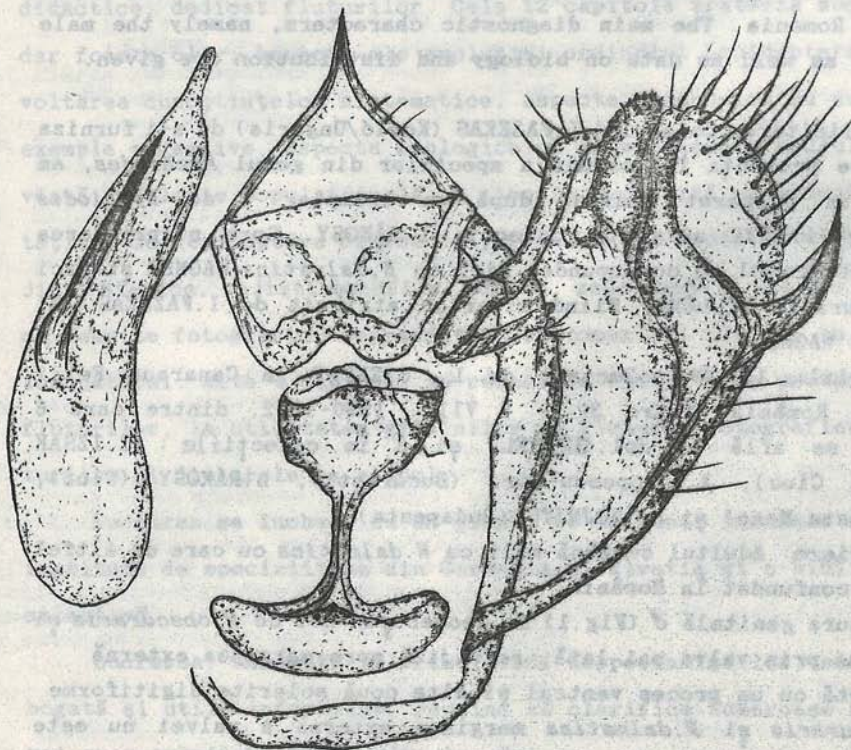

Fig. 1. Armatura genitală ♂ la *Nychiodes waltheri* F. WAGNER

28.VII.1990, Canaraua Fetii, Dobrogea, România leg.

L. SZEKELY, in col. L. RAKOSY. Prep. gen. L. Rákósy 528/31

la Balcic (azi Bulgaria) (30.VII.1931) (POPESCU-GORJ, 1964) și un exemplar ♂ colectat de A. ALEXINSCHI la Băile Herculane (12.VIII.1961) și determinat ca *N.obscuraria* VILLERS (NEMES & VOICU, 1971).

În lista macrolepidopterelor României (POPESCU-GORJ, 1988) la genul *Nychiodes* figurează *N.obscuraria* de VILLERS, 1789.

În opinia noastră exemplarul din col. OSTROGOVICH aparține probabil la *N.waltheri*, iar cel colectat la Băile Herculane la *N.dalmatina* sau tot la *N.waltheri*.

Până la verificarea armăturilor genitale de la cele două exemplare, prezența în fauna României a speciei *N.obscuraria* o considerăm incertă și improbabilă, locul ei în lista faunistică și sistematică fiind ocupat de *N.waltheri* F.WAGNER.

În țările învecinate sau apropiate României situația genului *Nychiodes* se prezintă în felul următor: BURESCH & TULESCHKOV (1937) și apoi GANEV (1983, 1985) menționează trei specii din Bulgaria: *N.dalmatina*, *N.amigdalaria* și *N.waltheri*. PINKER (1968) menționează din Macedonia și Albania pe *N.dalmatina ssp.andreasaria* WARNECKE, considerând-o un element vest asiatic-mediteranean și pe *N.amygdalaria* H.-S. din Macedonia și Bulgaria. *N.obscuraria* este menționată din Italia ca element turano-mediteranean (MARINI & TRENTINI, 1986; TEOBALDELLI, 1976).

După datele din literatură, larvele de *N.dalmatina* s-ar dezvolta pe specii de *Prunus* și *Erica arborescens*.

Mulțumiri. Pentru informațiile inedite furnizate precum și pentru ajutorul acordat la determinarea lui *N.waltheri*, mulțumim colegului Imre FAZEKAS din Komló, Ungaria.

Bibliografie

- BURESCH, I., TULESCHKOV K. 1937. Die horizontale Verbreitung der Schmetterlinge (Lepidoptera) in Bulgarien IV., Sofia, P.459.
- GANEV, I. 1983. Systematic and Synonymic List of Bulgarian Geometridae (Lepidoptera). Phegea 11(2): 31-42.
- GANEV, I. 1985. Studies on Heterocera from Bulgaria -II (Lepidoptera). Phegea 13(3): 85-91.
- MARINI, M., TRENTINI, M. 1986. I Macrolepidotteri dell'appennino lucchese. Inst. Mus. Zool., Bologna.

Suprașase exemplare de *Castops* țării noastre au fost colectate de C. BERNI la Joca de Sus, două exemplare de *N.W. MANCLIB* la Cluj și alte două exemplare la Bădeni (jud. Cluj) de către S. MIHUȚ (Bul. inf. Soc. lepid. rom. 2 (3-4/1981) Nota redacției).

- NEMES, I. VOICU, C.M. 1971. Catalogul colecției de lepidoptere "ALEXEI ALEXINSCHI" de la Muzeul județean Suceava. II. *Geometroidea*. Suceava: 283-375.
- PINKER, R. 1968. Die Lepidopterenfauna Mazedoniens III. *Geometridae*. Prirod. Muz. Skopje.
- POPESCU-GORJ, A. 1987. La liste systématique révisée des espèces de Macrolépidoptères mentionnée dans la faune de Roumanie. Mise à jour de leur classification et nomenclature. Trav. Mus. Hist. nat. "GRIGORE ANTIPA" 29: 69-123.
- TEOBALDELLI, A. 1976. I Macrolepidotteri del Maceratese e dei Monti Sibillini (Appennino Umbro-Marchigiano). Note ed appunti sperimentali di entomologia agraria. 16, Assisi.
- VOJNITS, A. 1980. Araszolólepkék I. Geometridae I. Fauna Hungariae 16 (8), Lepidoptera, Budapest.

Dr. L. Rákósy
Institutul de Cercetări Biologice
Str. Republicii 48
RO-3400 Cluj, România

Dr. med. L. Székely
Str. Fineții 15
2212 Săcele, Jud. Brașov
România